

פור הוא הגורל צירוף מקרים או השגחה

👉 קראו את הקטע הבא שמבוסס על כתבה שהתפרסמה באתר YNET, וענו על השאלות לדיון שעולות בעקבותיו:

- 👉 ישנם מאות אלפי מדענים העוסקים בפלאי הטבע. במה שונה פרופ' אורבך, שהעיסוק במדע הביא אותו לאמונה בבורא עולם, ולחזרה בתשובה?
- 👉 מדוע מדענים רבים שעוסקים בפלאי הטבע, אינם משנים את השקפתם בעקבות כך?
- 👉 כולנו מכירים את הטבע, מה יכול לגרום לכך שהתבוננות בטבע תוביל אותנו לאמונה בקב"ה?

במהלך לימודי הדוקטורט שלו בכימיה אורגנית, הגיע פרופ' דורון אורבך למסקנה שקשה להבין את העולם ללא הכרה בכוח עליון. "אין שום סתירה בין יהדות למדע. השקפת היהדות היא שככל שאדם יחקור יותר בצורה אובייקטיבית ויכיר את הבריאה, הוא יתפעל יותר מהקדוש ברוך-הוא".

ההתפעלות הזו מהסדר הקיים בעולם, הביאה את פרופ' אורבך למסקנה שהעולם לא נוצר במקרה, ובעקבות כך החל תהליך של בירור רוחני עד שחזר בתשובה.

כיום הוא מנהל אורח חיים דתי, ומנהל את מרכז האנרגיה של המכון לננוטכנולוגיה וחומרים מתקדמים באוניברסיטת בר-אילן.

לולא האמונה ולולא הכפירה

ספר הכוזרי | מאמר ראשון

- 👉 מהו ההבדל שבין שורש הכפירה לשורש האמונה?
- 👉 כיצד ניתן לקשר זאת להבדל שבין פרופסור אורבך שפגשנו שקטע הקודם שבחר בעקבות התבוננות בפלאי הטבע באמונה באלוקים, לבין מדענים אחרים שצופים מידי יום בפלאי הטבע, אך היא לא מעוררת בהם שום אמונה?

(ס) "אמר החבר... חכמה זו, הדרושה לבריאת הנמלה, למשל, האם תייחס אותה לגלגל השמים או לכוכב או לזולתם ולא לבורא בעל היכולת, השם שעור לכל נברא, הנותן לכל דבר חוקו, ללא תוספת וללא חסרון?"
(ע) "אמר הכוזרי: והלא כל זה מיוחס לטבע",
(עא) "אמר החבר: ומה הוא הטבע?"
(עב) "אמר הכוזרי: זהו כח מן הכחות..."
(עג) "אמר החבר: .. כך הגדיר הפילוסוף את ה"טבע": זהו ההתחלה והסיבה שמכוחן יתנועע הדבר המתנועע תנועה עצמית ולא מקרית, וינוח הדבר הנח מנוחה בעצם ולא במקרה",
אמר החבר: "... וזהו - שורש האמונה ושורש הכפירה כאחד"

"קיר" - כוחו של צמח

רש"י | דברים פרק כה' פסוק יח'

"אשר קרך בדרך" - לשון מקרה.
דבר אחר לשון קרי וטומאה שהיה מטמאן במשכב זכור.
דבר אחר לשון קור וחום, צננך והפשיך מרתיחתך - שהיו כל האומות יראים להילחם בכם.
אחרי ששמעו את הניסים שנעשו לישראל בצאתם ממצרים) ובא זה (=עמלק) והתחיל והראה מקום לאחרים. משל לאמבטיה רותחת שאין כל בריה יכולה לירד בתוכה, בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה אף על פי שנכוה הוא, הקרה (=קירר) אותה בפני אחרים.
"ולא ירא" - עמלק (- הוא זה שעליו נאמר שהוא לא ירא את) א-להים מלהרע לך (=לעם ישראל).

ספר דברים | פרק כה'

יז זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך
בצאתכם ממצרים:
יח אשר קרה בדרך ויזנב בך כל הנחשלים
אחריה ואתה עיף ויגע ולא ירא א-להים:
יט והיה בהנחת ה' א-להיך לך מפל איביך
מסביב בארץ אשר ה' א-להיך נתן לך
נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק
מתחת השמים לא תשכח:

מהם שלושת הפירושים שמביא רש"י למילה "קרך בדרך"?

האם לדעתך יש קשר בין הפירושים?

לאור הסברו של רש"י, מדוע לדעתך עמלק התייחד משאר כל האויבים של ישראל,

שישנו ציווי מיוחד למחות את זכרו? מה כ"כ מסוכן בעמלק?

באורי צמ ישרא באורי

ישעיהו | פרק מג' פסוק י'

אתם עדי נאם ה', ועבדי אשר בחרתי - למען תדעו ותאמינו לי
ותבינו כי אני הוא לפני לא נוצר אל ואחרי לא יהיה
הקב"ה אומר לעם ישראל על פי הנביא "אתם
העדים שלי", מה הכוונה לדעתך?
מדוע ללא העדות של ישראל כביכול ה' לא אל?

מבאר המדרש - מדרש "ספרי" | פעל ספר דברים פיסקה שמ"ו

אם אתם עדי הרי אני א-ל, ואם אין אתם עדי, כביכול אין אני א-ל

פורים - אל של פסח

מגילת אסתר | פרק ט', פסוק כו'

על פן קראו לַיָּמִים הָאֵלֶּה פּוּרִים עַל שֵׁם הַפּוּר
לאור מה שלמדנו עד כה, מדוע במגילת אסתר נבחר שם החג ל"פורים"?
מה המיוחד דווקא ב"פור" שמקפל בתוכו את כל סיפור המגילה?

מגילת אסתר | פרק ג' פסוק ז'

בהדש הראשון הוא הדש ניסן בשנת שתים
עשרה למלך אחשורוש הפיל פור הוא הגורל
לפני המן מיום ליום ומחדש לחדש שנים עשר
הוא חדש אדר: